

HRVATSKA U EU MEĐU NAJGORIMA U GOSPODARENJU OTPADOM

– 62 udruge poslale Ministarstvu prijedlog rješenja

Koalicija neformalnog naziva 'Zero Waste Hrvatska' koju čine 44 okolišne udruge okupljene u Zeleni forum i još 18 udruga i inicijativa građana poslala je danas zajedničke sugestije za izradu novog prijedloga Plana gospodarenja otpadom 2015.-2021. Udruge pozdravljaju najave novog ministra zaštite okoliša o odustajanju od štetnog spaljivanja i izgradnje regionalnih centara za miješani otpad te zahtijevaju da se u novi prijedlog Plana ugrade kvalitetne mjere smanjenja, ponovne uporabe, odvajanja i recikliranja otpada. To su mjere bazirane na zero waste konceptu koje poštuju hijerarhiju gospodarenja otpadom, štite okoliš i ne ugrožavaju zdravlje građana.

Plan gospodarenja otpadom je provedbeni dokument koji će odrediti način sakupljanja, obrade i zbrinjavanja otpada u RH za razdoblje do 2021. godine. Prošli Plan bio je na snazi do 2015. godine te se hitno mora donijeti novi kako bi se unaprijedio hrvatski sustav gospodarenja otpadom koji je godinama među najgorima u EU. U Hrvatskoj se odvaja samo 15% ukupne količine otpada, do 2020. obvezni smo odvajati 50%, a uz to imamo i brojne druge obaveze koje se tiču ponovne uporabe, recikliranja i smanjenja odlaganja otpada na odlagališta. Prijedlog Plana koji je u rujnu prošle godine upućen na javnu raspravu bazirao se na nastavku zaostalog sustava u kojem je potrebno proizvoditi velike količine miješanog otpada koji bi se diljem RH prevezio do skupih megalomanskih regionalnih centara u kojima bi se usitnjavao i zatim dalje prevezio na spaljivanje u cementare i spalionicu otpada. Koalicija udruga 'Zero Waste Hrvatska' detaljnim je komentarima upozorila da takvim sustavom nećemo ispuniti zadane obveze te će građani biti dovedeni u situaciju da moraju otplaćivati visoke kaznene penale EU i živjeti pokraj postrojenja koja štete okolišu i ugrožavaju im zdravlje.

Koalicija udruga očekuje od Ministarstva uspostavu kvalitetnog sustava koji vodi brigu o javnom interesu i zaštiti okoliša. Nužna je temeljita transformacija sustava bazirana na poštivanju prioriternih koraka u gospodarenju otpadom.

To uključuje:

- odustajanje od koncepta regionalnih centara za miješani otpad, izgradnje spalionica otpada i spaljivanja u cementarama koji je dokazano najskuplji i štetan sustav obrade otpada.
- kvalitetan sustav mjera koje je nužno ugraditi u novi Plan gospodarenja otpadom:
 - ◆ otvaranje centara za ponovnu uporabu,
 - ◆ opskrba građana infrastrukturom za odvajanje otpada na kućnom pragu,
 - ◆ uvođenje naplate prema stvarno proizvedenoj količini miješanog otpada,
 - ◆ izgradnja infrastrukture za sortiranje, kompostiranje i recikliranje na lokalnom nivou,
 - ◆ kvalitetan Plan sprječavanja nastanka otpada s mjerama poput zabrane besplatnog dijeljenja plastičnih vrećica, uspostave učinkovitog nacionalog sustava doniranja hrane i raznolike edukativne kampanje koje će stimulirati građane na smanjenje količina otpada u nastanku.

Pozivamo Ministarstvo da uvaži komentare građanki i građana te izradi prijedlog Plana baziran na ovim preporukama. Uz to, da izradi i novu Stratešku studiju utjecaja prijedloga Plana na okoliš koja će argumentirano donositi zaključke. Navedeni dokumenti potom moraju na novo javno savjetovanje i uključivati internetsko savjetovanje te javna izlaganja u većim gradovima Hrvatske, kako bi se zainteresiranoj javnosti što bolje predstavio prijedlog Plana i Strateška studija utjecaja na okoliš.